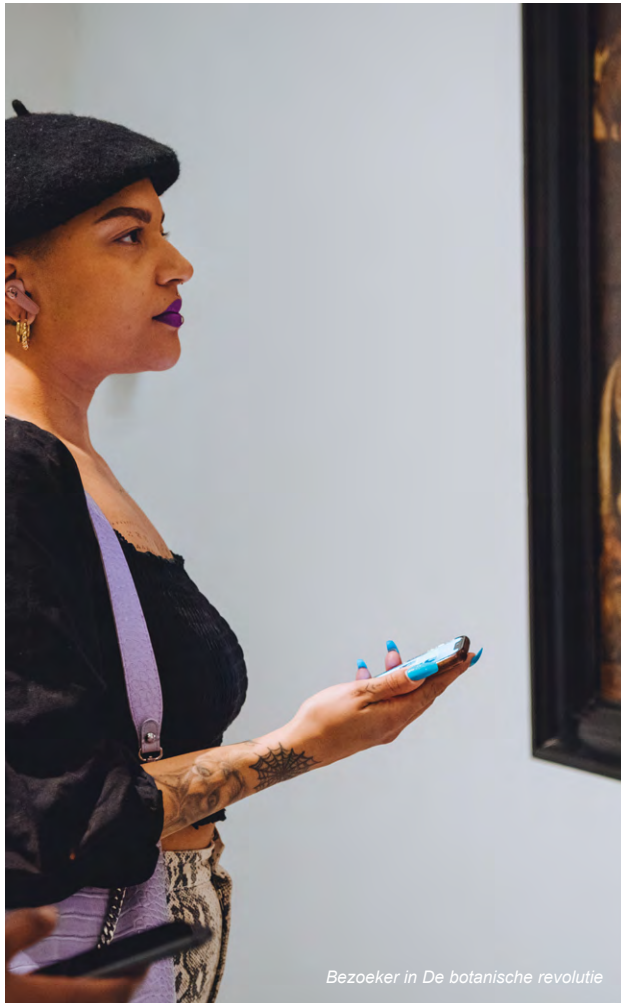

**JAARVERSLAG
2022**

**CENTRAAL
MUSEUM
UTRECHT**

Bezoeker in De botanische revolutie

INHOUD

Inleiding	3
Terugblik Raad van Toezicht	4
De stallen	6
Annex	10
Utrecht Lokaal	12
Buiten de muren	15
Publiek verbreden en samenwerking met partners	17
nijntje museum	22
Rietveld Schröderhuis	23
Development	25
Collectie	27
Aanwinsten	28
Overzicht aanwinsten 2022	29
Onderzoek en publicaties	34
Nevenactiviteiten directie, MT en conservatoren	35
Personeel	37
Vooruitblik 2023	39
Credits	40

INLEIDING

Het Centraal Museum heeft in 2022 hard gewerkt aan het verduurzamen van het collectiegebouw en het vernieuwen van het nijntje museum, twee belangrijke pijlers voor de toekomstige ambities. Ook is er in samenwerking met het publiek en met steun van Fonds 21 veel tijd gestoken in het ontwikkelen van digitale toepassingen. Zo werd er gewerkt aan een app die nieuwe bezoekers op een verrassende manier betreft bij de inhoud van de collectieopstelling.

Dankzij de genereuze steun vanuit de extra gelden van de regionale BIS (culturele basisinfrastructuur) en de gift uit de meerjarenbijdrage van de Van Baaren Stichting kon het Centraal Museum wijkprogramma's buiten de museummuren vervolgen, met activiteiten in Kanaleneiland, Overvecht en Leidsche Rijn. Daarnaast startte, mede dankzij de ruimhartige financiële steun van de Hartwig Art Foundation, een nieuw avontuur in Landhuis Oud Amelisweerd. Het Centraal Museum kon het eerste jaar een platform bieden aan internationaal gerenommeerde kunstenaars Amie Dicke en Marijke van Warmerdam.

Na de heropeningen en herstel van de pandemie dacht het Centraal Museum financiële ruimte te kunnen bieden aan een volgende stap. Zo werd er gekeken naar een periode van doorgroeien en nieuwe mogelijkheden. Maar zover is het helaas nog niet. De oorlog in Oekraïne zorgde in 2022 voor stijgende energieprijzen, economische terugval en politieke onrust. In combinatie met een helaas nog niet helemaal vertrokken pandemie zorgt dit bij veel mensen en organisaties voor onzekerheid. Naar het nijntje museum en Rietveld Schröderhuis wisten de bezoekers hun weg snel weer te vinden. Maar in het Centraal Museum, waar de gemiddelde leeftijd van de bezoeker hoger ligt en er tegelijkertijd een grootschalige renovatie en verduurzaming van de jaren '20-vleugel plaatsvond, waren er helaas minder bezoekers dan voor de pandemie. Terugkijkend op 2022 valt op dat ondanks de vele wijzigingen in programma veroorzaakt door o.a. de aanhoudende coronamaatregelen, de grote tentoonstellingen *De botanische revolutie*, *De gezonde stad* en *Double Act* inhoudelijk sterk voor de dag kwamen. De signatuur van het Centraal Museum bleef onverminderd overeind: interdisciplinair, gedurfd vormgegeven, gelaagd qua publieksbetrokkenheid en gericht op een diverse doelgroep.

Vooruitkijkend naar 2023 vormen de nieuwe collectieopstelling, de nieuwe merkcampagne en heropening van het nijntje museum de ruggengraat van het museumbelied, waarbij diverse onderdelen van het museum actief met elkaar worden verbonden en de lessen uit het verleden in de praktijk worden gebracht. Het Centraal Museum verheugt zich daarom enorm om deze vernieuwde presentaties te tonen aan het publiek. Hetzelfde geldt voor andere hoogtepunten zoals de tentoonstelling *De Bentvueghels*, dat het bijzondere verhaal vertelt van een groep kunstenaars uit de Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden, die zich omstreeks 1620 in Rome verenigden in de

Marco Grob en Bart Rutten

kunstenaarsgroep De Bentvueghels. Maar ook de zomertentoonstelling *Nieuwe Horizon* en *Stoel neemt stelling* - waarin onverwachte verhalen worden verteld over de stoel, zijn maker en gebruikers - vormen belangrijke accenten in het jaarprogramma van 2023.

Het Centraal Museum heeft voor komend jaar de beoogde stijging in bezoekersaantallen moeten bijstellen. Het museum wil er vooralsnog voor waken dat deze economische factoren ten koste gaan van onze publiekstoegankelijkheid en is daarom terughoudend met het doorberekenen van de inflatie aan de bezoeker. De verduurzaming van het Centraal Museum en de maatregelen die bij de uitbreiding van het nijntje museum werden getroffen, komen dan ook geen moment te laat. Met goed uitgeruste gebouwen is het Centraal Museum optimaal voorbereid op een onzekere periode.

Tot slot gaat grote dank uit naar alle medewerkers en vrijwilligers die het museum dag in dag uit vormgeven. Het Centraal Museum is enorm trots op dit team en heeft er vertrouwen in de ambities waar te kunnen maken – zelfs als de omstandigheden veel vragen. Ook mag de steun die het Centraal Museum ervaart niet onvermeld blijven; zonder het Ministerie van OC&W, de Gemeente Utrecht, de VriendenLoterij en alle partners, fondsen en particulieren die het Centraal Museum continu ondersteunen zou het de programmering en activiteiten niet mogelijk kunnen maken.

Bart Rutten en Marco Grob
Directie Centraal Museum

TERUGBLIK RAAD VAN TOEZICHT

Hoewel vanaf maart 2022 alle beperkende maatregelen als gevolg van COVID-19 mochten worden opgeheven, bleven dat hele jaar de gevolgen van die maatregelen van invloed op het functioneren van het Centraal Museum, het nijntje museum en het Rietveld Schröderhuis. Daarnaast eisten vanzelfsprekend ook de energiecrisis, de sterk stijgende prijzen en de krapte op de arbeidsmarkt hun tol. De Raad van Toezicht heeft veel waardering voor de manier waarop ook dit jaar de leiding en het personeel, zowel de vaste medewerkers als de vrijwilligers, zich met niet aflatend enthousiasme hebben ingezet voor het museum. En uiteraard was ook de Raad verheugd toen de musea weer onbeperkt hun deuren konden openen en het Centraal Museum nieuwe tentoonstellingen aan het publiek kon tonen. Tentoonstellingen die (inter)nationaal konden rekenen op een prachtige ontvangst.

Rembrandt van Rijn, De Vaandeldrager, 1636. Aankoop door de Staat der Nederlanden met steun van de leden van de Vereniging Rembrandt, de VriendenLoterij en het Rijksmuseum fonds.

De Raad werd steeds van accurate en grondige informatie voorzien. De financiële gevolgen vereisten dit jaar immers opnieuw een nauwlettende monitoring om zo een afdoende risicobeheersing te kunnen realiseren. De Raad kan met een gerust hart vaststellen dat hij zijn rol als toezichthouder daardoor goed kon vormgeven. Risico's staan scherp op het netvlies van de organisatie en toekomstscenario's worden gebaseerd op realistische uitgangspunten. De Raad is ook de overheid, zowel de rijksoverheid als de gemeente en provincie Utrecht, bijzonder erkentelijk voor de generieke en specifieke steunmaatregelen. Die steun heeft in hoge mate bijgedragen aan een toch nog redelijk positief toekomstbeeld.

Het Centraal Museum past de Governance Code Cultuur toe. De acht principes die in de Code zijn opgenomen vormen een belangrijke leidraad. In het verslag van het bestuur is de Governance scan opgenomen. In 2022 zijn de statuten aangepast om te kunnen voldoen aan de vereisten die de *Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen* stelt. Ook het directiereglement is in lijn met de statuten aangepast. De Raad van Toezicht vergaderde in 2022 vier keer in aanwezigheid van de Raad van Bestuur. Die vergaderingen bereidt de Raad onder andere voor door het voeren van een onderling overleg, voorafgaand aan de reguliere vergadering. Het jaar werd gestart met een extra bijeenkomst in het teken van de vraag 'hoe kunnen Raad van Bestuur en Raad van Toezicht het strategische gesprek optimaliseren?' Die bijeenkomst heeft ertoe geleid dat tijdens de reguliere vergaderingen ruimte is gemaakt om, aan de hand van voor het museum belangrijke thema's, de kennis van de Raad hieromtrent te verdiepen en eventuele dilemma's gezamenlijk te verkennen. Daarnaast is in overleg met de Raad van Bestuur gestart met een traject dat de werkgeversrol van de Raad van Toezicht, met name de functiewaardering en -beoordeling van de Raad van Bestuur, moet professionaliseren. De jaarlijkse voortgangsgesprekken met de Raad van Bestuur worden vanaf 2022 door een vaste remuneratiecommissie gevoerd aan de hand van een set

vragen, waarbij terug wordt gekeken maar ook vooruit wordt geblikt. In 2022 werd ook het museum geconfronteerd met de gevolgen van de krapte op de arbeidsmarkt. Onze zorg betrof vanzelfsprekend in de eerste plaats de invloed hiervan op de fysieke en mentale gezondheid van alle medewerkers en vrijwilligers. Dat onderwerp voerde dan ook de boventoon in het jaarlijkse gesprek met de Ondernemingsraad (OR). De OR was te spreken over de open communicatie met de directie, die ook op andere manieren de OR heeft gesteund in het vormgeven van zijn rol.

De financiële gezondheid van het museum heeft de voortdurende aandacht. Het goedkeuren van de jaarlijkse begroting en de jaarverantwoording behoort tot de verantwoordelijkheden van de Raad van Toezicht. Voorafgaand aan de beoordeling bespreekt de auditcommissie de begroting met de zakelijk directeur en de controller. Daarnaast staan twee keer per jaar de halfjaarcijfers op de agenda, zodat een helder en actueel beeld gevormd kan worden. De jaarverantwoording wordt daarnaast door de auditcommissie doorgenomen met de accountant. Ook in 2022 was dit onderdeel van de werkzaamheden. Overigens is dit jaar is tevens besloten om in 2023 een tenderprocedure voor de werving van een (mogelijk nieuwe) accountant in te zetten. Ondanks de enorme impact van de coronamaatregelen op met name de bezoekersaantallen is de financiële positie van het museum op dit moment gezond. De bereidheid van het publiek om na alle lockdowns weer naar het museum te komen, is nog altijd moeilijk te peilen. Het nijntje museum en het Rietveld Schröderhuis toonden vrij vlot een herstel van de bezoekcijfers, maar het bezoek aan het Centraal Museum blijft nog achter bij de verwachtingen. De sluiting voor publiek van de jaren twintig-vleugel, als gevolg van noodzakelijk groot onderhoud en verduurzaming, zal hierin zeker een rol spelen. Het museum houdt er daarom, met instemming van de Raad van Toezicht, in de verschillende scenario's rekening mee dat een herstel van de publieksinkomsten zich pas in de loop van 2023 zal aftekenen.

Henriëtte Post

Ook dit jaar stonden de verschillende verbouwingen op de agenda. Zowel de grondige verbouwing en uitbreiding van het nijntje museum als de werkzaamheden aan de jaren twintig-vleugel liepen vertraging op. Dit wordt veroorzaakt door verschillende, voorstelbare redenen met als belangrijkste hogere kosten en langere levertijden van materialen. De huurovereenkomst voor de tijdelijke huisvesting van het nijntje museum in de voormalige bibliotheek aan de Oudegracht kon gelukkig worden verlengd. Het nijntje museum kan daardoor nog steeds voor publiek toegankelijk blijven. De jaren twintig-vleugel blijft echter helaas ook een groot deel van 2023 gesloten voor publiek. In de Raad van Toezicht is vanzelfsprekend gesproken over de mogelijke invloed van de vertragingen en sluitingen op de bezoekerscijfers en daarmee samenhangend de te verwachten publieksinkomsten. De gepresenteerde en goedgekeurde begroting 2023 houdt hiermee in de ogen van de Raad voldoende rekening evenals de monitoring van de resultaten. Risico's met betrekking tot de financiële positie en de staat van de gebouwen worden elke vergadering geagendeerd. Alle risico's, dus ook de overige, zijn in kaart gebracht in een risicodocument inclusief een beschrijving hoe ermee om te gaan. De Raad van Toezicht bespreekt dit document jaarlijks om zeker te zijn dat alle potentiële risico's helder voor ogen staan en om zich ervan te vergewissen dat de protocollen worden nageleefd.

De samenstelling van de Raad van Toezicht is in amper twee jaar tijd volledig vernieuwd. Dat vroeg en vraagt om voldoende aandacht voor het onderlinge vertrouwen en voor het vertrouwen tussen Raad van Toezicht en Raad van Bestuur. De extra bijeenkomst met als onderwerp een effectievere adviesrol van de Raad en de daaruit volgende thematische gesprekken heeft er in ieder geval voor gezorgd dat elkaars idioom steeds beter gekend en begrepen wordt. Tijdens de jaarlijkse zelfevaluatie is dit keer vooral gekeken naar het functioneren van de Raad als geheel en naar de manier waarop de relatie met de Raad van Bestuur wordt vormgegeven. Dit ook omdat de visie op toezicht, die de Raad heeft geformuleerd, in een aparte bijeenkomst onder leiding van een externe gespreksleider is besproken en afgestemd met de Raad van Bestuur. Dit open en bijzonder levendige gesprek geeft de Raad hierin alle vertrouwen.

Al met al kijkt de Raad terug op een intensief maar constructief 2022.

8 februari 2023

Henriëtte Post

Voorzitter Raad van Toezicht

DE STALLEN

In de Stallen, waar in de voorgaande eeuwen de koetsen en paarden stonden, worden sinds de verbouwing in 2016 in reguliere jaren drie grote tentoonstellingen per jaar georganiseerd. *De botanische revolutie*, die startte in 2021, werd als gevolg van een lockdown aan het begin van het jaar gecontinueerd. Aangevuld met *De gezonde stad* en *Double Act* kwam het aantal grote tentoonstellingen in 2022 weer op drie.

DE BOTANISCHE REVOLUTIE

De botanische revolutie, een grote tentoonstelling over de noodzaak van kunst en tuinieren, bestond uit hedendaagse, oude en moderne kunst, en stelde de tuin als een plek van hoop en weerstand centraal. In deze tijd van klimaatcrisis staat de relatie tussen mens en natuur op scherp. Steeds meer kunstenaars richten hun pijlen op de tuin: zij stellen kritische vragen over de manier waarop de natuur wordt bedwongen en uitgebuit. Zij roepen op onze relatie met de natuur radicaal anders vorm te geven.

De tuin spreekt al eeuwenlang tot de verbeelding. Het is een plek die geassocieerd wordt met harmonische idylle, een plek waar de cyclus van het leven tot uiting komt, een plek voor contemplatie, rust van dagelijkse hectiek en beslommeringen. Door de eeuwen heen hebben kunstenaars, schrijvers, dichters en denkers de tuin telkens op een andere manier beschreven, weergegeven en vormgegeven.

Parallel aan het tentoonstellingsproject lanceerden het Centraal Museum, Nest en Uitgeverij Valiz het boek *On the Necessity of Gardening: An ABC of Art, Botany and Cultivation*, dat de prestigieuze boekenprijs de Goldende Letter heeft gewonnen. De publicatie werd gemaakt door Laurie Cluitmans en bevat bijdragen van Bart Rutten, Liesbeth M. Helmus en René de Kam.

Bezoeker in De botanische revolutie

DE GEZONDE STAD

Utrecht was de eerste grote, middeleeuwse stad in de noordelijke Nederlanden, met duidelijke wortels in de Romeinse en vroegmiddeleeuwse periodes. Utrecht was lange tijd een verkenner en voorloper als het gaat om stedelijk leven, architectuur, stedenbouw en gezondheidsvoorzieningen. Met de tentoonstelling *De gezonde stad* vierde het Centraal Museum het 900-jarige bestaan van Utrecht, met als invalshoek gezond stedelijk leven door de eeuwen heen. De zoektocht naar een gezonde leefomgeving is immers van alle tijden.

Door de eeuwen heen moest de stad in balans worden gehouden. Daarbij was doorstroming van levensbelang, zodat er voldoende schone lucht en drinkwater was. Mens en omgeving moesten kortom in evenwicht zijn met elkaar. En hoewel er tegenwoordig heel anders naar het menselijk lichaam en het ontstaan van ziektes wordt gekeken, is evenwicht met de (directe) woonomgeving nog steeds van groot belang. Zoeken naar balans of evenwicht is een mooie metafoor voor het kunnen functioneren van de (gezonde) stad. Toen, nu en in de toekomst.

De Vaandeldrager van Rembrandt was in juni onderdeel van de tentoonstelling *De gezonde stad*. Om zoveel mogelijk bezoekers de kans te geven het werk te bewonderen en in het kader van 900 jaar Utrecht, was de entree van het museum op twee dagen gratis. De komst van *De Vaandeldrager* werd mogelijk gemaakt door De Vereniging Rembrandt, de Vriendenloterij en het Rijksmuseum. De Vriendenloterij en Gemeente Utrecht maakten de gratis toegang op twee dagen mogelijk.

Tijdens de tentoonstelling werden er verschillende activiteiten georganiseerd, zoals een stadswandeling, verschillende thematische lezingen en de avondprogramma's van Centraal Laat.

Steve McQueen, *Lynching tree* & Roelant Saverij, *De appelschimmel*

DOUBLE ACT

Hoe verbeelden kunstenaars van toen en nu de menselijke emotie? In *Double Act* troffen videokunst en 17de-eeuwse schilderijen elkaar in een tentoonstelling die onderzocht wat het betekent om mens te zijn. Met *Double Act* zette het Centraal Museum in op de ervaring van het sublieme dat beeldende kunst kan bieden. Met de kunst van toen en nu werden bezoekers geraakt in het hoofd en in het hart. Twee ogenschijnlijk totaal verschillende collecties ontmoetten elkaar in *Double Act*: de monumentale video-installaties van de Amerikaanse familie Kramlich en 17de-eeuwse schilderwerken van het Centraal Museum. Hedendaagse grootheden als Bill Viola, Marina Abramović, Bruce Nauman en Steve McQueen werden gecombineerd met Utrechtse topstukken van Abraham Bloemaert, Roeland Saverij, Jan van Scorel, Dirck van Baburen en Gerard van Honthorst.

Met meer dan tweehonderd film- en videowerken en media-installaties vanaf de jaren zestig tot nu, is de Kramlich Collection een van de meest invloedrijke particuliere collecties van mediakunst ter wereld. Pam en Richard Kramlich behoren tot de eerste verzamelaars die zich eind jaren tachtig richten op 'nieuwe media' kunst. De nadruk bij het verzamelen ligt op werken die reflecteren op esthetische, ethische en sociale hedendaagse vraagstukken. In de collectie zijn kunstenaars vertegenwoordigd uit Noord-Amerikaanse, Europese en Aziatische landen. In *Double Act* was een deel van deze bijzondere collectie te zien, die nog nooit eerder buiten Amerika werd getoond. Tijdens de opening van de tentoonstelling gaven zowel Pam Kramlich als Frances Morris, directeur van Tate Modern in Londen, toelichting op de expositie.

ANNEX

De Annex is een programmalijn voor hedendaagse kunst. Op een vaste plek in het tentoonstellingsgebouw - de laatste zaal van de Stallen – geven we kunstenaars het podium om een andere kijk te geven op het thema van de tentoonstelling in de voorgaande zalen.

PERSIJN BROERSEN & MARGIT LUKÁCS

Persijn Broersen & Margit Lukács maakten speciaal voor *De botanische revolutie* het werk *Fix the Variable, Exclude the Accidental, Eliminate the Impure, Unravel the Tangled, Discover the Unknown*. Ze baseerden de installatie op de uitheemse planten die George Clifford, directeur van de VOC, omstreeks 1737 bijeenbracht. In de installatie komen deze individuele planten tot leven als een woeste, dreigende menigte die uit het opgelegde keurslijf probeert te breken. Samen met concertpianist Daria van den Bercken maakte het duo een compilatie van muziekstukken die deze manipulatie nog verder voortzette.

JOHN AKOMFRAH

Tijdens *De gezonde stad* presenteerde het Centraal Museum in de Annex met trots de Europese première van *Five Murmurations*, het nieuwste werk van de Britse filmmaker en kunstenaar John Akomfrah. Akomfrah presenteerde een persoonlijk verhaal over de invloed van de corona-pandemie op verschillende mensen, terwijl er ook belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen als Black Lives Matters plaatsvonden. Hij presenteerde dit op indrukwekkend grote videoschermen, waardoor de bezoeker het verhaal werd ingezogen.

Bezoekers bij Persijn Broersen & Margit Lukács, *Fix the Variable, Exclude the Accidental, Eliminate the Impure, Unravel the Tangled, Discover the Unknown*

UTRECHT LOKAAL

Minimaal vier keer per jaar laat het Centraal Museum recent werk zien van Utrechtse kunstenaars in de speciale ruimte die is ontworpen door Krijn de Koning. Het gaat hierbij om recent, of soms speciaal voor de expositie gemaakt werk van kunstenaars van verschillende generaties. Met Utrecht Lokaal liet het Centraal Museum dit jaar vijf keer recent werk zien van Utrechtse kunstenaars.

Ricardo van Eyk & Janine van Oene, Bait/Beet

JAYA PELUPESSY

Jaya Pelupessy reageerde met zijn werk op de snelle stroom van beelden waarmee we via verschillende (digitale) media communiceren en die we dagelijks tot ons nemen via talloze reproducties van momenten, ervaringen en culturen. In foto's, installaties en nu ook voor het eerst in 16mm film, zocht hij naar een zekere vertraging en een ander begrip van het beeld. Zo ontwikkelde Pelupessy een nieuwe fotografische techniek, waarbij hij de traditionele techniek van zeefdrukken op geheel eigen wijze benaderde. Het zeefdrukraam, dat doorgaans het instrument is om een afbeelding te drukken, werd in handen van Pelupessy zélf het werk. Het is typerend voor zijn werkwijze waarin het maakproces – en de analyse daarvan – tot eindresultaat wordt. Pelupessy was winnaar van het K.F. Hein Stipendium 2020. Deze tentoonstelling werd verlengd vanwege covid.

VAN PASVORM TOT POLYGON

Virtuele modeshows, digitale vriendschappen en niet-bestaande covermodellen: de scheidslijn tussen de werkelijke en virtuele wereld is steeds meer aan het vervagen. Het Utrechtse modecollectief Studio PMS, bestaande uit Puck Martens, Merle Kroezen en Suzanne Mulder, zocht de grenzen van deze werelden op. In de tentoonstelling *Van Pasvorm tot Polygon* namen ze de modecollectie van het Centraal Museum als uitgangspunt, om een nieuwe blik te werpen op bestaand mode-erfgoed. Welke mogelijkheden bieden de digitale technieken om ambacht, kennis en collectie nieuw 'leven' in te blazen?

LIFT OFF

De tentoonstelling *Lift Off* bood een dwarsdoorsnede van het werk van alumni van HKU Fine Arts 2020 en 2021. Het werk van de 22 afgestudeerde kunstenaars werd op vier Utrechtse locaties getoond. In Utrecht Lokaal werd het werk van Kiana Girigorie, Zwaantje Kurpershoek, Monika Nowak, Jacob Schwartz en Noah van Wijk gepresenteerd. Zij ontvouwen in hun werk geheel eigen werelden, ieder in een sterke, eigenzinnige beeldtaal. De bezoeker werd uitgedaagd op zoek te gaan naar dwarsverbanden, maar ieder kunstwerk kon ook op zichzelf worden benaderd. Het werk van de andere kunstenaars was te zien bij Het Refectiehuis, IMPAKT en AG - Ruimte voor nieuwe kunst en media.

YASMINA AJBILOU

Speciaal voor haar eerste solotentoonstelling creëerde Yasmina Ajbilou nieuwe ontwerpen in de vorm van eigentijdse kleurrijk gedecoreerde kaftans. Ajbilou reflecteerde hiermee op de tradities en technieken die ze kent vanuit haar Marokkaanse achtergrond. In deze tentoonstelling verweefde Ajbilou persoonlijke verhalen in haar ontwerpen. Alles werd samengebracht in een drieluik van silhouetten waartussen de bezoeker kon ronddwalen. In het Utrecht Lokaal werden drie installaties van kaftans gecombineerd met keramieken schoenen en sieraden en een serie foto's. Het leverde een intieme tentoonstelling op.

JANINE VAN OENE EN RICARDO VAN EYK

De tentoonstelling *Bait/Beet* bracht het werk van Ricardo van Eyk en Janine van Oene samen. Met de titel verwezen ze naar twee karaktereigenschappen die voor hun kunstenaarspraktijk van belang zijn. Aan de ene kant een proces van verleiden, en aan de andere kant het werkproces: het gaat over het wachten tot je 'beet' hebt. Speciaal voor deze tentoonstelling maakte Van Eyk een interventie met vrachtwagenzeil. Hij reageerde hiermee op de middeleeuwse architectuur met rode glas-in-loodramen en de door Krijn de Koning ontworpen tentoonstellingsarchitectuur van glas en beton. Van Oene gebruikte de interventie als drager voor haar schilderijen.

BUITEN DE MUREN

CENTRAAL MUSEUM IN LANDHUIS OUD AMELISWEERD

Van 2022 tot en met 2026 strijkt het Centraal Museum neer in Landhuis Oud Amelisweerd. Deze prachtige, historische buitenplaats vormt vijf jaar lang, elke lente en zomer, het decor voor een solotentoonstelling van een gerenommeerde Nederlandse hedendaagse kunstenaar. Op de eerste verdieping brengt het Centraal Museum presentaties waarbij de kracht van kunst leidend is. De tentoonstellingen zijn artist-driven, wat betekent dat elke kunstenaar een open podium krijgt om diens werk en wensen te presenteren in dialoog met de historische kamers. Zo wordt deze buitenplaats een actuele en experimentele vrijplaats. De vijfjarige programmering is een partnerproject van Hartwig Art Foundation.

AMIE DICKE

Amie Dicke beet het spits af in Oud Amelisweerd. Foto's uit modetijdschriften, krantenknipsels en bladzijden uit kunstmonografieën vormden het bronmateriaal voor het werk van Amie Dicke. Dicke selecteerde haar beelden heel precies. Aanvankelijk was het vooral haar fascinatie voor de mode-industrie die leidend was: hoe modellen in modetijdschriften worden weergegeven en hoe Dicke zich zowel aangetrokken voelde door het gepresenteerde schoonheidsideaal als totaal vervreemd van de opgelegde stereotyperingen. Dicke vraagt zich af hoe wij omgaan met de vele beelden die ons dagelijks bereiken en wil ze begrijpen door erop te reageren en ze toe te eigenen. Elk beeld werd zorgvuldig bewerkt met verschillende technieken die zij in de afgelopen jaren ontwikkelde en perfectioneerde. Zo werden delen van het beeld weggeschuurd, chirurgisch ingesneden, met inkt bespat of met make-up bedekt.

MARIJKE VAN WARMERDAM

Van Warmerdam vertrouwde in *Then, now, and then* op de visuele kracht van het beeld: een bal die drijft op de golven of een meeuw die uitkijkt over de stad. Van Warmerdam werkte in diverse media, maar is vooral bekend om haar korte film-loops. De films werden als loops op verschillende formaten led-schermen in de historische kamers van het Landhuis getoond. Ook was er een grote rol weggelegd voor de geluiden van de stad. Ze vormden de soundtrack voor deze installatie die de zestien films met elkaar verbond. Hierdoor ontstond een prikkelend parcours, net als een stadswandeling door Rome - de geboortestad van de barok. Met een scherp oog voor formele beeldkwaliteiten vierde Van Warmerdam het toeval en de onvoorspelbaarheid die het Romeinse straatleven kleur gaven, dag na dag, eeuwenlang.

Landhuis Oud Amelisweerd

PODIUM CENTRAAL

Het Centraal Museum presenteerde vanaf juli Podium Centraal Museum: een sokkel in het stationsgebied van Utrecht waar kunst uit de collectie letterlijk een podium krijgt. De Clay Chair van Maarten Baas was het eerste werk dat te zien was. De grote, rode stoel stond voorheen op het Nicolaaskerkhof, het plein voor het museum. Met het podium in de openbare ruimte wil het Centraal Museum alle reizigers die het station passeren in contact brengen met kunst uit het Centraal Museum. Podium Centraal Museum zal jaarlijks een uniek kunstwerk tonen dat een relatie met de collectie en/of de tentoonstellingen van het museum heeft. Het kunstwerk zal steeds eerst te zien zijn op het Nicolaaskerkhof en reist dan door naar het stationsgebied. Podium Centraal wordt mede mogelijk gemaakt door het Ondernemersfonds Utrecht en SDK Vastgoed.

Marijke van Warmerdam, Bzzzzzz

Marijke van Warmerdam, Play and stay

Amie Dicke, Body Language

PUBLIEK VERBREDEN EN SAMENWERKING MET PARTNERS

Centraal Laat

KETI KOTI

Op 30 juni 2022 vierde het Centraal Museum in het kader van de Ketí Kotí-herdenking de afschaffing van de slavernij. Ketí Kotí is Surinaams voor 'Verbreek de ketenen' en wordt ook wel Dag der Vrijheden genoemd. Op 1 juli 1863 werd de slavernij in Suriname en de Nederlandse-Antillen afgeschaft en daar stonden we tijdens deze Ketí Kotí-herdenking bij stil. Het Centraal Museum en Ketí Kotí Utrecht organiseerden een herdenking met verschillende sprekers, workshops en activiteiten. Het programma bestond onder andere uit de wandeling *Sporen van Slavernij in Utrecht*, een plengoffer door Gina Avans en een korte speech door Leroy Lucas (Ketí Kotí Utrecht).

CENTRAAL LAAT

Centraal Laat is het concept voor avonden in het museum met lokale makers, muziek en kunst. Centraal Laat heeft in 2022 laten

zien dat het samenwerken met jonge nieuwe Utrechtse initiatieven en het samenwerken met gevestigde culturele initiatieven goed werkt om jongvolwassenen het Centraal Museum op geheel eigen wijze te laten ervaren. Een aantal donderdagavonden per jaar werkt het museum samen met inspirerende lokale makers en culturele vaandel dragers of presenteert het zelf een kleiner programma vol kunst en cultuur, waarbij de museumzalen tot 's avonds geopend zijn. In 2022 werd er samengewerkt met Steck, De Stadstuin, 3voor12 Utrecht, La Cassette en EKKO.

QFFU

Samen met het Queer Film Festival Utrecht (QFFU) en Bora Bora organiseerde het Centraal Museum in augustus een avondvullend programma vol queerness in het museum. Het programma bestond o.a. uit een rondleiding over seksualiteit in de kunst en voguing workshops van de Utrecht Ballroom Scene.

Er waren korte Nederlandse documentaires over de ballroom cultuur te zien en als afsluiting van de avond kon er gekeken worden naar de Oscar-winnende film *Una Mujer Fantástica*, over een transvrouw in Chili.

DE WIJK CENTRAAL

In 2022 is het Centraal Museum, vanuit de opvatting dat kunst zorgt voor verbinding en het mentale welzijn stimuleert, ook nieuwe samenwerkingen aangegaan met twee organisaties die dit principe omarmen: In de Kern Gezond (Leidsche Rijn) en Lister (door de hele stad).

In samenwerking met Utrecht Marketing heeft het Centraal Museum tijdens Culturele Zondag geëxperimenteerd met een nieuw project, waarbij het met twee kunstenaars die destijds te zien waren in het museum naar De Wilg ging voor een workshop met een groep vrouwen. De Wilg is een organisatie die mensen ondersteunt met een verstandelijke of psychische beperking in het (weer) actief meedoen in de maatschappij. Door middel van deze workshops kregen de deelnemers hernieuwd (zelf) vertrouwen in eigen kunnen en werd hun creativiteit geactiveerd. Het project werd positief ontvangen en het museum onderzoekt nu hoe we dit structureel kunnen inzetten.

Tijdens Internationale Vrouwendag werd het Centraal Museum gevraagd om met De Wijk Centraal een bezoek te brengen aan Overvecht met replica's van geportretteerde vrouwen en vrouwelijke kunstenaars. Via samenwerkingspartner DOCK sloot het Centraal Museum aan bij diverse Wijkproeverijen, waarbij veel Utrechters elkaar en het museum leerden kennen. Hieruit verscheen een mooie portretreeks van bewoners met hun favoriete werk uit het Centraal Museum.

Carolien

Hoessein

Hans-Peter

Sevil

STADSREDACTIE

Samenwerken met mensen uit de stad maakt het museum toegankelijk voor alle Utrechters. De Stadsredactie is een diverse groep bewoners uit de stad Utrecht, die het museum adviseert en bevraagt. Samen met de Stadsredactie kijken museummedewerkers naar de collectie, en samen bespreken ze tentoonstellingen en andere museale projecten. Waar kunnen volgens de Stadsredactie bewoners uit de stad zich in herkennen? Waar zitten aanknopingspunten? Hoe zorgt het museum ervoor dat stadsbewoners zich gerepresenteerd voelen? De Stadsredactie zorgt voor adviezen en ideeën die bijdragen aan de missie van het museum: een uitnodigende plek zijn voor alle Utrechters.

In 2022 kwamen er twee nieuwe redactieleden bij (totaal 9) en kwam de Stadsredactie in negen bijeenkomsten samen rondom drie centrale thema's: scholing, advies en presentatie. Begin 2022 kregen alle redactieleden een VTS-training. Visual thinking strategies is een manier om naar kunst te kijken zonder dat iemand hiervoor kennis nodig heeft van kunst. Het is een gesprekstechniek die uitnodigt om samen met de groep te ontdekken wat iemand ziet. Deze training volgden de leden met als doel om uiteindelijk ook zelf rondleidingen in het museum te verzorgen. Dit in voorbereiding op de nieuwe collectiepresentatie die in 2023 opent.

Het afgelopen jaar leerde de Stadsredactie en de museumorganisatie elkaar steeds beter kennen door met elkaar in gesprek te gaan. Deze gesprekken werden gevoerd naar aanleiding van een specifieke vraag vanuit de

organisatie of een bezoek aan een door MT-lid of conservator gekozen locatie. De geformuleerde vragen waren zowel praktisch als filosofisch van aard, zoals 'Hoe kan de Stadsredactie nauwer betrokken worden bij De Wijk Centraal?' of 'Kunnen foute kunstenaars goede kunst maken?' en 'Mag de kunstenaar alles maken en koopt het museum dit zomaar aan?' Tijdens het bezoek aan het depot, het Rietveld Schröderhuis, de tentoonstellingen *Double Act* en Yasmina Ajbilou vormden deze vragen steeds de basis voor gesprekken die gevoerd werden. Deze gesprekken werden vastgelegd op film die eind november verscheen.

ACTIVITEITEN VOOR MAATSCHAPPELIJKE GROEPEN

Ook in 2022 zijn er vanuit het museum verschillende activiteiten georganiseerd voor maatschappelijke groepen.

Mensen met een visuele beperking

Bij de tentoonstelling *De gezonde stad* werden vier geuren ontwikkeld passend bij thema's op de schilderijen. In het kader van de training voor museumdocenten met daarbij ook de pilot-rondleidingen werd een beeld van Sint-Maarten uit de tentoonstelling 3D-geprint, zodat de bezoekers het beeld tijdens de rondleiding konden voelen.

Mensen met een auditieve beperking

Er werden rondleidingen in Nederlandse Gebarentaal aangeboden bij de tentoonstellingen *De botanische revolutie* en *De gezonde stad*. Ook werden transcripties aangeboden bij de mediaguide zodat een audiotour ook in tekst leesbaar was.

De Wijk Centraal

Vrijdag Museumdag

2022 werd de rondleiding in kader van Vrijdag Museumdag gegeven door *De botanische revolutie* en *De gezonde stad*. Vanwege de verduurzaming van het collectiegebouw was educatieruimte 'De verdieping' niet beschikbaar voor de creatieve workshop van Vrijdag Museumdag. Zorginstellingen van buiten Utrecht konden nog niet meedoen aan Vrijdag Museumdag, terwijl er wel veel behoefte was aan activiteiten. Daarom heeft het Centraal Museum zelf een pilot-workshop ontwikkeld en gegeven voor bewoners van de Biltse Hof, een zorginstelling in Bilthoven met een somatische afdeling. Het plan is om hier in 2023 op kleine schaal mee door te gaan.

Onvergetelijk Centraal

De maandelijkse rondleiding voor mensen met dementie en hun dierbaren vond het eerste half jaar van 2022 niet plaats vanwege corona. Vanaf juni werden de rondleidingen weer aangeboden. De aanmelding bleven helaas nog achter.

Inclusie en diversiteit in de organisatie

In 2022 werden door Elvera van Leeuwen (*Ogen en oren tekort*) trainingen gegeven voor museumdocenten: 'Rondleiden voor

Bezoekers in het Centraal Museum

mensen met een visuele beperking'. Museumdocenten gaven een pilot-rondleiding aan groepjes proefpersonen met een visuele beperking. Publieksmedewerkers werkzaam in de entree, winkel en horeca kregen een training door Bartimeus, een instituut ter ondersteuning van mensen met een visuele beperking.

SOLGU gaf in november trainingen voor beveiligers waarin werd geoefend met verschillende situaties met bezoekers met een beperking. SOLGU deed in begin 2022 een toegankelijkheidsscan van het museum. Op basis daarvan werden kleine aanpassingen gedaan en werd onderzocht hoe de toegankelijkheid van de entresols kan worden verbeterd. De akoestiek in de Stallen is een probleem waarvoor op dit moment nog geen oplossing is.

Om meer impact- en kwalitatief onderzoek te doen stelde het Centraal Museum in 2022 een medewerkersonderzoek aan. Zo wordt er meer aandacht besteed aan postcode-onderzoek, specifiek gericht op wijken waar het museum actief is, zoals Overvecht en Kanaleneiland.

LE GUESS WHO?

Le Guess Who? is een festival voor eclectische en experimentele muziek en cultuur uit de hele wereld. Het festival zet verschillende vormen van cultuurmanifestaties in de schijnwerpers die elders zelden een podium krijgen, maar zeker prikkelen en inspireren. De vijftiende editie vond plaats van 10 tot en met 13 november 2022 in Utrecht. Voor de vierde editie op rij kon tijdens het gehele festival met een Le Guess Who?-ticket gratis het Centraal Museum worden bezocht. Op 12 en 13 november organiseerde Le Guess Who? filmvertoningen in de Tuinzaal van het Centraal Museum. Het Centraal Museum ontving meer dan 700 bezoekers die o.a. de film *Everybody in The Place: An Incomplete History of Britain 1984-1992* (2018) van Jeremy Deller kwamen bewonderen.

WERKGROEP INCLUSIE EN DIVERSITEIT

In 2021 werd de werkgroep Inclusie en Diversiteit opgericht. Eind 2021 werd het beleidsplan *Inclusie en Diversiteit* opgeleverd en in 2022 werd dit beleidsplan geïmplementeerd. In de werkgroep zitten vertegenwoordigers van iedere afdeling, zodat het organisatiebreed wordt aangepakt. De werkgroep heeft als taak de kennis en het draagvlak over diversiteit en inclusie te vergroten, de organisatie te adviseren op dit gebied en ook de voortgang te monitoren. De werkgroep heeft twee co-voorzitters en een projectleider. In 2022 werden er concrete resultaten behaald zoals het organiseren van interne kennissessies en vond er een nulmeting van de collectie plaats. Ook werden er trainingen georganiseerd voor het personeel rondom bejegening en *unconscious bias*. De toegankelijkheid van de tentoonstellingsinrichting en de websites van het Centraal Museum, het Rietveld Schröderhuis en het nijntje museum werden verbeterd. Er werd een klankbordgroep en adviseur aangesteld en er vond een medewerkerstevredenheidsonderzoek diversiteit en inclusie plaats. Eveneens werd de pilot 'toepassingen blinden en slechtzienden' gestart. Ten slotte werden in combinatie met een briefing de huidige partners van en beleggers in het Centraal Museum geïnventariseerd.

Bezoeker gebruikt de mediaguide in
De botanische revolutie

ONLINE EN DIGITAAL

Het Centraal Museum ontving in 2021 een geldbedrag van Fonds 21 EXTRA, een tijdelijke initiatief van Fonds 21 voor noodhulp en samenwerking, innovatie en (digitale) transformatie en publieksonwikkeling. Het Centraal Museum besteedde een deel van dit bedrag in 2022 aan het ontwikkelen van digitale toepassingen die moeten bijdragen aan het verbeteren van de bezoekerservaring in het museum. Deze ontwikkelingen koppelt het Centraal Museum aan de nieuwe collectieopstelling die in 2023 opent. De resultaten worden breed gedeeld met de museale sector. Enkele voorbeelden hiervan zijn de ontwikkeling van de nieuwe website van het nijntje museum, de conceptontwikkeling duurzame digitale infrastructuur en de conceptontwikkeling vier lagen publieksinformatie. Ook werden er digitale toepassingen voor het NCO- en DIP-project ontwikkeld. Daarnaast nam het Centraal Museum deel aan het internationale onderzoeksproject Future Museum en verschenen er mediaguides bij verschillende tentoonstellingen.

DIP

Voor het DIP-project (Digitale Innovaties voor Publiek), gestart in 2021, is het Centraal Museum in 2022 verder gegaan met het ontwikkelen van een digitale innovatie voor publiek. Hiermee wil het nieuwe bezoekers, die nog niet de weg naar het museum weten te vinden, inspireren naar het museum te komen. Ook wil het de ervaring voor huidige bezoekers verbeteren. Dit wordt bereikt door meer verdiepende verhalen aan te bieden en door de ontwikkeling en aanscherping van digitale platformen. De ontwikkeling van het digitale product wordt gedaan in samenwerking met Tapart en Trive.

In februari werd een digital talk georganiseerd, een online talkshow, waarin met experts werd ingegaan op het thema 'de loyale bezoeker'. De talkshow werd gehost door interviewer en presentator Inge Diepman. Ook werd er een podcast-aflevering ontwikkeld, waarin Inge Diepman en Anna Kesler (Centraal Museum) tips kregen van Immy Verdonchot en Kasper Middelkoop over het omgaan met data. In opdracht van het Centraal Museum onderzocht journalist Lisa Bouyeure de digitalisering van een elftal Nederlandse musea en maakte er

een publicatie over: *Wat kunnen musea leren van elkaars digitale strategieën?* In oktober hostte het Centraal Museum een workshop bij het Museumcongres van de Museumvereniging over digitale strategieën. Het DIP-project wordt mogelijk gemaakt door Fonds 21.

THE SCHOOL OF LIFE

In het voorjaar van 2020, toen het museum dicht moest vanwege corona, ontstond het idee om samen met de The School of Life een online cursus over kunst aan te bieden: Kunstgeschiedenis door museumdirecteuren. Begin 2021 ging de cursus van start en vanwege groot succes volgden in 2022 nog twee reeksen. Via online lessen over verschillende periodes uit de kunstgeschiedenis leerden cursisten van Nederlandse museumdirecteuren over hun persoonlijke fascinaties en favoriete meesterwerken. Het afgelopen jaar kwamen de Europese renaissance en de 18de en 19de eeuw aan bod. Kunstgeschiedenis door museumdirecteuren is een samenwerking met The School of Life en Vereniging Rembrandt.

Marina Abramović voor Marina Abramović,
Art Must Be Beautiful, Artist Must Be Beautiful

MUSEUMPRIJS

In 2022 werd het Centraal Museum samen met het Scheepvaartmuseum Amsterdam en Stedelijk Museum Amsterdam gekozen als finalist voor de Museumprijs 2022. Na een intensieve selectie uit veertig musea en vervolgens acht genomineerden, kon het museum een intensieve campagne voeren. Op 1 december 2022 werd het Scheepvaartmuseum verkozen tot winnaar. De Museumprijs is een publieksprijs en een initiatief van het Prins Bernhard Cultuurfonds en de VriendenLoterij in samenwerking met de Museumvereniging.

OPENINGEN EN EVENEMENTEN

Na twee jaren met veel beperkingen als gevolg van de pandemie konden er in 2022 weer meer evenementen georganiseerd worden. Zo vond er in het voorjaar een markt met producten van lokale makers plaats in de museumtuin om de opening van *De gezonde stad* te vieren. Op 16 maart was het museum een officiële stemlocatie. Ook andere grote evenementen konden weer doorgaan: openingen van nieuwe exposities werden groots gevierd en opdrachtgevers wisten de locatie weer te vinden voor congressen en andere bijeenkomsten.

MUSEUMCAFÉ

Het museumcafé kreeg het afgelopen jaar een make-over met roze plantenbakken en designstoelen van onder anderen Gerrit Rietveld en Maarten Baas.

MUSEUMWINKELS

De drie winkellocaties werden weer goed bezocht in 2022, met name de nijntje winkel op de Oudegracht die sinds 2021 geopend is. In de winkel van het Centraal Museum bleek de Agnietenzeep het meest verkochte product, een samenwerking met het Utrechtse bedrijf Werfzeep. In de zeep zijn kruiden uit de kloostertuin van de nonnen uit het Agnietenklooster verwerkt.

Pass Stitch Pass in Museumcafé Centraal

NIJNTJE MUSEUM

AAN DE OUDEGRACHT

In het afgelopen jaar werd er vooral gefocust op pilots van verschillende activiteiten voor het vernieuwde nijntje museum, die zich met name richten op bepaalde specifieke groepen waardoor alle kinderen zich welkom kunnen voelen in het nijntje museum. Dit sluit ook aan op de huidige pijler *spelenderwijs leren met kunst* en de nieuwe pijlers *spelenderwijs leren met taal en door beweging*. Het nijntje museum richt zich hierbij op kinderen met een beperking (mobiel beperkt, slechtziend, prikkelgevoelig en slechthorend of doof), Utrechters uit wijken die ons nog niet of minder goed weten te vinden (zoals Kanaleneiland en Overvecht) en kinderen voor wie Nederlands de tweede taal is.

ACTIVITEITEN

Meertalig voorlezen

Nijntje boekjes werden voorgelezen in zowel Nederlands als Arabisch, Mandarijn en Nederlandse Gebarentaal.

Familierondleiding in Nederlandse Gebarentaal

Deze familierondleidingen in Nederlandse Gebarentaal (NGT) waren speciaal gericht op dove en slechthorende peuters en kleuters en hun ouders of begeleiders. De rondleiding werd gegeven door een dove of slechthorende gids en ondersteund door een stemtolk. Kinderen maakten spelenderwijs kennis met de wereld van nijntje en haar vriendjes, terwijl ouders/ begeleiders de kunstenaar Dick Bruna ontdekten.

Lezen op rolletjes

Oud-paralympisch zitskiër Kees-Jan van der Klooster las voor en gaf een demonstratie. Kinderen konden hem al hun vragen stellen en zelf een kinderrolstoel proberen.

Prikkelarme ochtend

Deze ochtend was bedoeld voor kinderen voor wie een museumbezoek tijdens reguliere openingstijden niet mogelijk was vanwege overprikkeling. Dit kan om verschillende redenen zijn, bijvoorbeeld vanwege autisme, ADHD, ADD, hersenletsel of een licht verstandelijke beperking. Tijdens deze ochtend liet het nijntje museum minder bezoekers toe waardoor het veel rustiger was dan normaal.

VERBOUWING

De verbouwing van het nijntje museum vorderde in 2022 gestaag. De projectie *hier woont nijntje* van Mr.Beam vond zoals ieder jaar weer plaats in de Agnietenstraat en werd gestart op 30 oktober.

nijntje verhuist

RIETVELD SCHRÖDERHUIS

Voor het Rietveld Schröderhuis vormde 2022 een zeer succesvol jaar. Er is begonnen met een pilot om meer bezoek op hetzelfde moment binnen te laten in het huis, wat tot stijgende bezoekerscijfers heeft geleid.

SCHAKEN BIJ SCHRÖDER

Verschillende musea openden op woensdag 19 januari op ludieke wijze om ruimte te geven aan (mentale) fitheid. Bij het Rietveld Schröderhuis konden bezoekers schaken tegen de eerste grootmeester van Utrecht: Hugo ten Hertog.

Openluchtbioscoop bij Rietveld Schröderhuis

EEN ZILVEREN ODE AAN RIETVELD

Het Rietveld Schröderhuis vierde Internationale Vrouwendag door stil te staan bij bijzondere Utrechtse vrouwen die het artistieke veld hebben veranderd. Truus Schröder deed dat een eeuw geleden door het bouwen van het meest iconische huis van de stad. Juffrouw Dubois doet dat vandaag de dag met haar sieraden, als een van de weinige fair-minded edelsmeden van Nederland. In opdracht van de museumwinkel maakte ze een exclusieve zigzagstoel speld.

MUURSCHILDING AAN DE JUTFASEWEG

Graffitikunstenaar JanIsDeMan schilderde aan de Jutfaseweg 22 een metershoge versie van het Rietveld Schröderhuis op de gevel. JanIsDeMan staat bekend om de optische illusies in zijn openbare werken. Ook bij deze schildering is daar sprake van: hoewel het huis op een plat vlak geschilderd is, lijkt het van een afstand 3D te zijn.

OPENLUCHTBIOSCOOP

Samen met QFFU vierden we de verjaardag van Truus Schröder (23 augustus) met de mooiste openluchtbioscoop van Utrecht: de gevel van het iconische huis werd het filmdoek van de avond. Ook het thema van de film was verbonden met het Rietveld Schröderhuis: verboden liefde.

KLOKHUISDAG

Op 8 oktober organiseerde televisieprogramma Het Klokhuis de Klokhuis Werelderfgoeddag in de Van Nellefabriek in Rotterdam. Het Rietveld Schröderhuis presenteerde zich samen met elf andere werelderfgoedsites uit Nederland. De dag bestond uit tal van activiteiten om kinderen kennis te laten maken met deze unieke plekken. Er kwamen in totaal ruim 3000 bezoekers.

RIETVELDDAG

Op zondag 26 juni 2022 vierde het Rietveld Schröderhuis de verjaardag van Gerrit Rietveld met een reeks bijzondere activiteiten in Utrecht. Tijdens de Rietveld-wandeling konden deelnemers ontdekken welke sporen Rietveld heeft achtergelaten in de stad. In het Rietveld Schröderhuis stapten bezoekers terug in de tijd: in verschillende ruimtes in het huis werden originele meubels teruggeplaatst op de plek waar ze ooit hebben gestaan. In de Tuinzaal van het Centraal Museum werden tien meubels van Rietveld gepresenteerd die al tien jaar niet meer voor publiek te zien zijn geweest.

Van de 'Amsterda' stoel van Rietveld was wel een ontwerp bekend, maar een originele uitvoering was onbekend. Tot er een wel heel bijzondere vondst in een achtertuin werd gedaan. De hele dag vertoonde het Rietveld Schröderhuis de film waarin je meer te weten komt over het ontwerp, de vondst en de restauratie van dit bijzondere meubel. Zowel de replica als het origineel werden die dag tentoongesteld in de Tuinzaal van het Centraal Museum.

URBAN WALK

In augustus vond de Urban Walk weer plaats, waarbij deelnemers een unieke en interactieve wandeling konden maken langs en door iconische plekken. Deze editie stond opnieuw in het teken van Rietveld en wandelaars kregen de gelegenheid om door het beroemde Rietveld Schröderhuis te lopen.

BUURTWANDELINGEN JESSICA VAN GEEL

De levens van Truus Schröder en Gerrit Rietveld zijn jarenlang met elkaar verstrengeld geweest, als vrienden, geliefden en zakenpartners. Grotendeels in de paar vierkante kilometers van Utrecht-Oost. Samen met Jessica van Geel, auteur van het boek *I love you, Rietveld* ontdekten deelnemers aan de buurtwandeling de omgeving door de ogen van Gerrit en Truus.

Rietvelddag

LE GUESS WHO?

De geluidsinstallatie *Straight/Wandering* werd speciaal gemaakt door componist en geluidskunstenaar Renato Fiorito en architect Chiara Mazzarella voor de buitenruimte van het Rietveld Schröderhuis. De installatie onderzocht de interactie tussen geluid en architectuur en de verandering van percepties in de stedelijke context. De installatie van Fiorito en Mazzarella was onderdeel van het programma U? van muziekfestival Le Guess Who?.

ZILVERBAAR TRUUS SCHRÖDER

Burgemeester Sharon Dijksma ontving uit handen van Bert van Ravenswaaij een zilverbaar uit de collectie 900 jaar Utrecht. De serie bestaat uit zes vrouwen die een belangrijke rol in de geschiedenis van Utrecht hebben gespeeld. Dijksma ontving de munt dan ook in de tuin van het Rietveld-Schröderhuis.

DEVELOPMENT

Het Centraal Museum dankt alle vrienden en leden van het museum voor hun steun het afgelopen jaar. Ook dankt het museum de schenkers die anoniem wensen te blijven. Met hun bijdragen maken het museum tentoonstellingen, aanwinsten en activiteiten mogelijk. Mede dankzij de volgende organisatie kon het museum een aantal ambities realiseren.

Partners

- Gemeente Utrecht
- Mercis B.V.
- Ministerie van OC&W
- VriendenLoterij

Centraal Sponsor

- DMFCO
- Munt Hypotheken

Centraal Kennispartner

- Jaarbeurs
- JDE Koffie

Centraal Member

- A.S.R. Verzekering
- Henri&Herman
- Klépierre
- Lensvelt
- Rietmeesters
- Spectrum
- VineYard

Fondsen

- Van Baaren Stichting
- Hartwig Art Foundation
- Fonds 21 Extra
- John & Marine van Vlissingen Fonds
- VSB Fonds
- Mondriaan Fonds

- Elise Mathilde Fonds
- Blockbusterfonds
- Vereniging Rembrandt
- Fonds 21
- Prins Bernhard Cultuurfonds (landelijk)
- K.F. Hein Fonds
- Stichting Zabawas
- Europese Commissie; DIGITAL-2022-CULTURAL-02
- Fentener van Vlissingenfonds
- Provinciaal Utrechts Genootschap
- Vereniging Oud-Utrecht
- Jaap Harten Fonds
- De Gijselaar-Hintzenfonds
- Stichting Dr. Hendrik Muller's Vaderlandsch Fonds

Ambassadeurs Centraal Museum

- Astrid de Waal
- Aukje Haan
- Cuno van Steenhoven
- Jan Willem Weissink
- Michaël Kortbeek
- Michiel Groenland
- Peter Coffeng
- Peter Pennekamp
- Ronald van der Giessen
- Trude Maas – de Brouwer
- Willem Noyons

Cirkel Centraal

- Rob Defares
- Thomas Leysen
- Echtpaar van Marle-Crommelin
- Jaap en Anne Sleper
- Rob Vellekoop
- Anonieme schenkers

Club Centraal

- Herjan en Marijke Coelingh Bennink-de Boer
- Familie Coffeng
- Ari Doeser
- Giovanni van Eijl

- Michiel en Nadine Groenland
- Aukje Haan
- Roel Jonker
- Familie Joosen
- Hendrik-jan † en Hilderie Jurriens
- Remko Kempen
- Michaël Kortbeek
- Jan en Trude Maas
- Otto Nelemans
- Atelier Willem Noyons
- Koen Perik
- Johan Pinckaers
- Ariane de Ranitz en Jan Willem Maas
- PolarReal
- Broos Schnetz
- Albert Schuitemaker
- Cuno van Steenhoven
- Astrid de Waal
- Cherie Wetto
- WONDERS chair gallery
- Kees Flink
- Monique van Houweligen
- Anonieme schenkers

SAMENWERKINGSPARTNERS

- 3voor12 Utrecht
- Attifa
- Bartiméus
- Bibliotheek Utrecht
- Buddy to Buddy
- Buurtwerkkamer De Verbinding
- Culture Shock
- Cultuur & School
- De Stadstuin
- DOCK
- Het Leesoffensief
- HKU
- Hout- en Meubileringscollege
- Humanitas
- In de Kern Gezond
- Ketí Koti
- Kind & Co Ludens
- Klépierre/Hoog Catharijne
- Kunst Centraal
- La Cassette
- Le Guess Who?
- Lister
- Macnack Verbindt
- Mensen Zeggen Dingen
- Musea in Gebaren
- More Than Games
- Oog voor Utrecht
- Petje af
- Poppodium Ekko
- Pouwer College
- Queer Film Festival Utrecht
- Solgu
- Sporen van Slavernij Utrecht
- Steck
- UMC Utrecht
- Utrecht Ballroom Scene
- Utrecht Marketing
- Utrecht Natuurlijk
- Voedseltuin Overvecht
- Welkom in Utrecht
- Wij 3.0

COLLECTIE

Behalve in de eigen tentoonstellingen, was de collectie van het Centraal Museum te zien in musea in binnen- en buitenland. In totaal zijn er in 2022 87 objecten uitgeleend ten behoeve van 32 tentoonstellingen. 15 daarvan waren buiten Nederland. Zo zijn ruim twintig werken van Van Doesburg naar Athene geweest, reisde de installatie *Guess who's coming to dinner now* van Patricia Kaersenhout naar Wolfsburg, en leverden we een bijdrage aan de overzichtstentoonstelling van Marlene Dumas in Venetië.

In het depot werd de collectie door verschillende onderzoekers geraadpleegd en gebruikt voor onderwijsdoeleinden van onder meer Universiteit Utrecht, Reinwardt Academie, Nimeto en Hout- en Meubileringscollege.

Patricia Kaersenhout,
Guess Who's Coming to Dinner Too?

AANWINSTEN

GEZONDE STAD, GEZOND MECENAAT

Het Centraal Museum heeft in 2022 dankzij genereuze bijdragen van particulieren en private fondsen werken van Jan van Scorel, Hendrick Bloemaert, Joop Moesman en Jasper Hagenaar kunnen verwerven. Zo waren er verschillende werken tot en met 17 juli te zien in de presentatie *Gezonde stad, gezond mecenaat*, onderdeel van de tentoonstelling *De gezonde stad*. Aanleiding was de lancering van het nieuwe aankoopfonds op naam van Fentener van Vlissingen en het afscheid van Fusien de Bijl Vroe als directeur van Vereniging Rembrandt, wiens laatste ledenvergadering bij het Centraal Museum georganiseerd werd.

Amerikaanse kunsthistorica en Scorel-specialist professor dr. Molly Faries schonk het museum *Landschap met de roeping van Petrus* van kunstschilder Jan van Scorel uit 1550. Professor dr. Faries heeft veel onderzoek gedaan naar en diverse boeken gepubliceerd over de Utrechtse kunstenaar.

De John en Marine Fentener van Vlissingen Art Foundation maakt het de komende vijf jaren mogelijk dat het Centraal Museum werk aankoopt uit Utrecht of van Utrechtse makers. De aftrap werd gedaan met een werk *Het offer van Job* van Hendrick Bloemaert dat hij speciaal schilderde voor het Jobs-gasthuis in Utrecht. Daarnaast kon het *Visschersplein uit 1946* van Nederlands enige officiële surrealist Joop Moesman worden verworven. In dit werk kan men de bewondering van Moesman voor Giorgio de Chirico terugzien. Deze Grieks-Italiaanse kunstenaar was een belangrijke voorloper van het surrealisme. De werken zijn een bijzondere aanvulling op de werken die al van beide Utrechtse kunstenaars in de collectie van het museum zijn vertegenwoordigd.

Daarnaast zijn drie werken aangekocht van hedendaagse kunstenaar Jasper Hagenaar, van wie vorig jaar een solotentoonstelling in het Centraal Museum te zien was. Hagenaar is onder meer winnaar van de Koninklijke Prijs voor de schilderkunst en werk van hem werd opgenomen in het Teylers Museum en het Centraal Museum. De kunstenaar werkt in Utrecht. Zijn signatuur is te vinden in reeksen schilderijen die associaties zijn op verschillende onderwerpen. Hagenaar hanteert daarbij een gedempt kleurenpalet.

In de presentatie was ook de duurste aankoop van het museum ooit te zien: het *Godenbanket* van Joachim Wtewael. Deze aankoop werd mogelijk dankzij steun van de Vereniging Rembrandt (mede dankzij Themafonds 17de-eeuwse schilderkunst, Fonds van de Utrecht & Gooi Cirkel, Caius Fonds en het Prins Bernhard Cultuurfonds), het Mondriaan Fonds, het Nationaal Aankoopfonds en diverse particulieren.

Met de presentatie wilde het Centraal Museum laten zien dat kunst een belangrijk onderdeel van het leven in een gezonde stad is. Artistiek directeur Bart Rutten: 'Door de eeuwen heen hebben particulieren het mogelijk gemaakt dat musea werden opgericht, kunst werd gemaakt en getoond. Ook nu is deze bijdrage van particuliere kunstliefhebbers essentieel om onder meer de collecties uit te breiden.'

MIRIAM CAHN

Het Centraal Museum ontving een grote schenking van vijf schilderijen en een serie van drie tekeningen van de internationaal bekende kunstenaar Miriam Cahn (1949). De werken van Cahn worden voor het eerst getoond in de nieuwe collectiepresentatie die het museum in 2023 opent. De schenker die anoniem wenst te blijven wilde graag kenbaar maken hoe beeldende kunst zijn leven heeft verrijkt.

De Zwitserse Miriam Cahn is een veelzijdige kunstenaar: ze schrijft, fotografeert, filmt en maakt sculpturen, maar brak internationaal door met haar dromerige en kleurrijke schilderijen. Haar werk was onder meer te zien in diverse internationale musea en afgelopen zomer nog in *The Milk of Dreams*, de hoofdtentoonstelling van de Biënnale van Venetië. In 2023 volgt een grote solotentoonstelling in het Palais de Tokyo in Parijs.

OVERZICHT AANWINSTEN 2022

BRUNA

Dick Bruna

de auto 1957

drukwerk op papier, ingebonden tot boek;
schenking; inv.nr. 35771

Dick Bruna

tijs 1957

drukwerk op papier, ingebonden tot boek;
schenking; inv.nr. 35770

Dick Bruna

kind little joe 1959

drukwerk op papier en karton, ingebonden tot boek; overdracht; inv.nr. 35685

Dick Bruna

nijntje 1955

drukwerk op papier en karton, ingebonden tot boek; overdracht; inv.nr. 35683

Miriam Cahn, Sogenannt Mütterlich

Dick Bruna

Dick Bruna's Nijntje-fries

drukwerk op papier; overdracht; inv.nr. 35687

Dick Bruna

Dick Bruna's Nijntje-fries

drukwerk op papier; overdracht; inv.nr. 35686

Dick Bruna

nijntje 1955

drukwerk op papier en karton, ingebonden tot boek; overdracht; inv.nr. 35684

MODERNE EN HEDENDAAGSE KUNST

Polly Apfelbaum

Abstract Color Chart

aankoop met steun van het Mondriaan Fonds;
inv.nr. 35675

Polly Apfelbaum

Abstract Penny Quilt

aankoop met steun van het Mondriaan Fonds;
inv.nr. 35676

Armand Baag

Art does not pay 1984

olieverf of doek; aankoop met steun van het Mondriaan Fonds; inv.nr. 35703

Joost Baljeu

zonder titel 1953

olieverf; **schenking**; inv.nr. 35707

Kerstin Brätsch

beeld

aankoop met steun van het Mondriaan Fonds;
inv.nr. 35689

Miriam Cahn

z.t. 1997

schilderij; aankoop met steun van een blijde belastingbetaler; inv.nr. 35698

Miriam Cahn

L.I.S. Stolze 1989

tekeningenreeks; aankoop met steun van een blijde belastingbetaler; inv.nr. 35699/001-003

Miriam Cahn

Mutterfreude 2021

schilderij; aankoop met steun van een blijde belastingbetaler; inv.nr. 35700

Miriam Cahn

Gefahr! 2018

schilderij; aankoop met steun van een blijde belastingbetaler; inv.nr. 35701

Miriam Cahn

Am strand 2017

schilderij; aankoop met steun van een blijde belastingbetaler; inv.nr. 35702

Miriam Cahn

Sogenannt Mütterlich 2001-2021

schilderij; aankoop met steun van een blijde belastingbetaler; inv.nr. 35776

Amie Dicke, That Fiery Girl

Amie Dicke

That Fiery Girl

Uitsnede en inkt op fotografische afdruk;
aankoop (mogelijk gemaakt door de Hartwig Foundation); inv.nr. 35690

Florette Dijkstra

De werkkamer van Greta Palucca 2016-2021
potlood op papier; aankoop met steun van het Mondriaan Fonds; inv.nr. 35670

Florette Dijkstra

*Tentoonstelling 50 jaar abstracte
schilderkunst, Galerie Creuze, Parijs, 1957 -*
Potlood op papier; aankoop met steun van het Mondriaan Fonds; inv.nr. 35671

Jakup Ferri

Zonder titel

kleed; aankoop met steun van het Mondriaan Fonds; inv.nr. 35673

Jasper Hagenaar

Reliëf 2 2021

Assemblage; aankoop met steun van Stichting Van Vliissingen Art Foundation; inv.nr. 35638

Jasper Hagenaar

Twee sculpturen 2021

olieverf op paneel; aankoop met steun van Stichting Van Vliissingen Art Foundation; inv.nr. 35637

Jasper Hagenaar

Modernist stillevens 2020-

olieverf op paneel; aankoop met steun van Stichting Van Vliissingen Art Foundation; inv.nr. 35636

Frank Halmans

Gebilde 2 2020

sculptuur; aankoop met steun van het Mondriaan Fonds; inv.nr. 35681

Otto Hamer

Amaryllis nr. 17 1991

potlood op papier; **schenking**; inv.nr. 35756

Otto Hamer

Amaryllis nr. 21 1990

pen op papier; **schenking**; inv.nr. 35757

Otto Hamer

Schicht 91-36 1991

collage; **schenking**; inv.nr. 35758

Otto Hamer

06-01 2006

hout, geverfd en beplakt; **schenking**; inv.nr. 35759

Otto Hamer

05-07 2005

hout, beschilderd en beplakt; **schenking**; inv.nr. 35760

Otto Hamer

04-09 De geboorte van Aphrodite 2 2004

hout, geschilderd; potlood op papier; **schenking**; inv.nr. 35761

Nola Hatterman

Portret van een man

houtschool; aankoop met steun van het Mondriaan Fonds; inv.nr. 35704

Nola Hatterman

Vegetatie

potlood op papier; aankoop met steun van het Mondriaan Fonds; inv.nr. 35705

Nola Hatterman

Masks

potlood op papier; aankoop met steun van het Mondriaan Fonds; inv.nr. 35706

Pyke Koch

Het ongeval 1964

schilderij; bruikleen; inv.nr. 35714

Couzijn van Leeuwen

Twee apen

keramiek; **schenking**; inv.nr. 35753

Couzijn van Leeuwen

Kast 2004-2009

golfkarton, parelmoerkarton, geniet; **schenking**; inv.nr. 35754

Couzijn van Leeuwen

Borstbeeld met papegaai 2010

karton, golfkarton, parelmoerkarton, goudfolie, drukwerk, gelakt, geschilderd; **schenking**; inv.nr. 35730

Couzijn van Leeuwen

Zwarte etnografica 2012

karton, golfkarton, gelakt, geniet; **schenking**; inv.nr. 35729

Couzijn van Leeuwen

Man op herten

vliesbehang, papierknipsels; **schenking**; inv.nr. 35731

Couzijn van Leeuwen

Atelierkleed met vogelmotief

pizzadozen, karton, behangpapier, geniet; **schenking**; inv.nr. 35752

Henc van Maarseveen

EKS 1963

prent; **schenking**; inv.nr. 35755

J.H. Moesman

Adieu

schilderij; bruikleen; inv.nr. 35710

J.H. Moesman

Parasitica 1958

schilderij; bruikleen; inv.nr. 35711

J.H. Moesman

Zondagochtend 1985

schilderij; bruikleen; inv.nr. 35712

J.H. Moesman

Vooruitzicht 1973

schilderij; bruikleen; inv.nr. 35713

J.H. Moesman

Fotoboekje Joop Moesman

schenking; inv.nr. 34999

J.H. Moesman

Visschersplein 1946

olieverf op doek; aankoop met steun van Stichting Van Vliissingen Art Foundation; inv.nr. 34933

Emmeline de Mooij

Scrap Happy

assemblage; aankoop met steun van het Mondriaan Fonds; inv.nr. 35672

Maria Pask

The vision is also yours 2020

Gouache en inkt op papier; aankoop met steun van het Mondriaan Fonds; inv.nr. 35650/001-002

Maria Pask

Coersive/Control 2020

mixed media; aankoop met steun van het Mondriaan Fonds; inv.nr. 35649

Maria Pask

Hetty 2020

gouache op papier; aankoop met steun van het Mondriaan Fonds; inv.nr. 35648

Maria Pask

Shoulder to shoulder 2020

keramiek; aankoop met steun van het Mondriaan Fonds; inv.nr. 35647/001-004

Jaya Pelupessy

Collage #10 - Manufactured Manual

mixed media; aankoop met steun van het Mondriaan Fonds; inv.nr. 35688

Rory Pilgrim

The Undercurrent

film; aankoop met steun van het Mondriaan Fonds; inv.nr. 35779

Rory Pilgrim

The Undercurrent

foto; **schening**; inv.nr. 35780

Rory Pilgrim

The Undercurrent

foto; **schening**; inv.nr. 35781

Rory Pilgrim

Teksten The Undercurrent

schening; inv.nr. 35782

Antonis Pittas

Act 2021-2021

reflecterende folie op dibond; aankoop met steun van het Mondriaan Fonds; inv.nr. 35790

Stéphanie Saadé

Stage of Life

tapijt; aankoop met steun van het Mondriaan Fonds; inv.nr. 35674/001-002

Eva Spierenburg

Untitled attempt (to carry)

schilderij; aankoop met steun van het Mondriaan Fonds; inv.nr. 35778

Roy Villevoys

Returning 1992-1997

olieverf en make-up op doek; **schening**; inv. nr. 35632

Roy Villevoys

Mix/Unicolour 1991-editie 1/1 (+ 1 AP)

inkt op papier en textiel; aankoop met steun van het Mondriaan Fonds; inv.nr. 35631/001-004

Rachel Eulena Williams

Play of Jazz 2021

mixed media; aankoop met steun van het Mondriaan Fonds; inv.nr. 35664

MODE EN KOSTUUMS

Yasmina Ajbilou

Silhouet 2 -

schening; inv.nr. 35774

Yasmina Ajbilou

Silhouet 1 -

aankoop met steun van de VriendenLoterij; inv. nr. 35773

Yasmina Ajbilou

Silhouet 3 -

schening; inv.nr. 35775

Lisa Konno

Mantel 2021-2021

gecombineerde techniek; **schening**; inv.nr. 35694

Fong Leng

schening; inv.nr. 35652/001-002

Hanae Mori

jurk -

schening; inv.nr. 35767

Orson & Bodil

Nannet van der Kleijn

Jurk 1989-1989

schening; inv.nr. 35695

Viktor & Rolf

Trouwjurk 2007-

zijde; **schening**; inv.nr. 31149

Viktor & Rolf

mantel uit de RTW (Ready-to-wear) collectie

Blue Screen 2002-2002najaar/winter 2002

lamswol, scheerwol, polyamide; **schening**; inv.nr. 35766

Viktor & Rolf

Trouwschoenen 2007-2007

schening; inv.nr. 35677

Viktor & Rolf

Twee ontwerptekeningen van trouwjurk

gemaakt door Viktor & Rolf 2007-

schening; inv.nr. 35678/001-002

Hendrick Bloemaert, *Het offer van Job*

OUDE KUNST

Anoniem

portret naar Jan van Scorel

olieverf op paneel; aankoop; inv.nr. 35764

Hendrick Bloemaert

Het offer van Job 1633

olieverf op doek; aankoop met steun van Stichting Van Vliissingen Art Foundation; inv.nr. 35680

Pieter Jansz. Saenredam

Het schip van de Buurkerk te Utrecht

olieverf op doek; langdurig bruikleen; inv.nr. 35599

Jan van Scorel

Landschap met de roeping van Petrus ca. 1550

olieverf op paneel; **schening**; inv.nr. 35679

TOEGEPASTE KUNST

Sybold van [ir.] Ravesteyn

Kast 1918-1918

eikenhout; **schening**; inv.nr. 35597

Gerrit Thomas Rietveld

wandkastje 1921

gebeitst eikenhout; aankoop met steun van de VriendenLoterij; inv.nr. 35659

Enzo Mari

Vladi Rapaport

Sedia 1 2021-Het betreft een ontwerp van

Enzo Mari uit 1974, uitgevoerd in 2021.

essenhout; aankoop; inv.nr. 35656

Matteo Guarnaccia

Benwu Studio

Cross Cultural Chairs: China 2018

riet; aankoop met steun van de VriendenLoterij; inv.nr. 35658/005

Cassina

Supreme/Gerrit T. Rietveld Red and Blue Chair 2022-2022

hout, geveerd; **schening**; inv.nr. 35777

Emeco

Coca Cola

111 Navy Chair 2010

Het betreft een uitvoering uit 2010 van een ontwerp uit 1944.

plastic, glasvezel; aankoop; inv.nr. 35657

Matteo Guarnaccia

Crosby Studios

Cross Cultural Chairs: Russia 2018-2018

metaal, kunststof; aankoop met steun van de VriendenLoterij; inv.nr. 35658/007

Matteo Guarnaccia

Jahara Studio

Cross Cultural Chairs: Brazil 2018-2018

hout, metaal; aankoop met steun van de VriendenLoterij; inv.nr. 35658/001

Matteo Guarnaccia

Studio Jose Delao

Cross Cultural Chairs: Mexico 2018-2018

metaal, kunststof; aankoop met steun van de VriendenLoterij; inv.nr. 35658/002

Matteo Guarnaccia

Mikiya Kobayashi

Cross Cultural Chairs: Japan 2018-2018

hout, leer; aankoop met steun van de VriendenLoterij; inv.nr. 35658/003

Matteo Guarnaccia

sP+a

Cross Cultural Chairs: India 2018-2018

metaal, textiel; aankoop met steun van de VriendenLoterij; inv.nr. 35658/006

Matteo Guarnaccia

Studio Hiji

Cross Cultural Chairs: Indonesia 2018-2018

rotan; aankoop met steun van de VriendenLoterij; inv.nr. 35658/004

Gerrit Thomas Rietveld

Tweedeurs servieskast 1932-1935

schening; inv.nr. 35783

Gerrit Thomas Rietveld

Wandvitrine 1932-1935

schening; inv.nr. 35784

Gerrit Thomas Rietveld

Eettafel 1932-1935

schening; inv.nr. 35785

Gerrit Thomas Rietveld

Eettafel 1932-1935

schening; inv.nr. 35786

Gerrit Thomas Rietveld

Boekenrek 1932-1935

schening; inv.nr. 35787

Matteo Guarnaccia & Studio Jose Delao,
Cross Cultural Chairs: Mexico

Gerrit Thomas Rietveld

Boekenrek 1932-1935

schenking; inv.nr. 35788

Gerrit Thomas Rietveld

Bijzettafel 1932-1935

schenking; inv.nr. 35789

Gerrit Thomas Rietveld

Hopmi

Hopmi-stoel ca. 1932-

staal, triplex; aankoop met steun van Stichting Van Vlissingen Art Foundation; inv.nr. 31127

Sabine Marcelis

Brit van Nerven

Off Round Hue 3 2019-2019

Het ontwerp dateert uit 2019, dit exemplaar is in 2022 nieuw gemaakt voor de aankoop; gelamineerd glas; aankoop met steun van de VriendenLoterij; inv.nr. 35692

Mitchell Gilbert Messina

Rietveld Chair Knockoff 2022

kunststof, emailverf; aankoop; inv.nr. 35691

Simone Post

Reupholstered new old chair 2022

hout, riet, textiel, verf; aankoop; inv.nr. 35693

Mart van Schijndel

Fulfil stapelstoel 1996

gebogen en gelakt plaatstaal; **schenking**; inv. nr. 35765

Zuiver B.V.

Studio APE

Ocean Chair 2021-

afvalplastic, staal; aankoop; inv.nr. 35635

STADSGESCHIEDENIS

Aardewerfabriek Fayence- en Tegelfabriek

Holland

Herdenkingstableau 120-jarig bestaan Erven

H. Trip 1940-

aardewerk, geglazuurd; **schenking**; inv.nr. 35708

Aardewerfabriek Fayence- en Tegelfabriek

Holland

Herdenkingstableau 120-jarig bestaan Erven

H. Trip 1940-

aardewerk, geglazuurd; **schenking**; inv.nr. 35709

Willem Fredrik (Wim) ten Broek

De gieterij van Werkspoor in Utrecht 1942

schilderij; **schenking**; inv.nr. 35682

Claes Cornelisz van Damast

Robert Jansz Bronsveld

Voorzangerslezenaar afkomstig van het

doophek uit de Buurkerk 1661-1662

brons; **schenking**; inv.nr. 35769

Nico Heilijgers

Portret van burgemeester Jan van Zanen 2022

olieverf op paneel; overdracht; inv.nr. 35660

Oene Romkes de Jongh

Stadskasteel Oudaen aan de Oude Gracht in

de winter, Utrecht

bruikleen (definitieve status in afwachting afhandeling nalatenschap); inv.nr. 35718

onbekend

Koor van Pieterskerk gezien van

Pieterskerkhof

bruikleen (definitieve status in afwachting afhandeling nalatenschap); inv.nr. 35719

Herdenkingstableau 120-jarig bestaan Erven H. Trip

onbekend

Vredenburg

bruikleen (definitieve status in afwachting afhandeling nalatenschap); inv.nr. 35723

onbekend

Oudegracht met Domtoren

bruikleen (definitieve status in afwachting afhandeling nalatenschap); inv.nr. 35724

onbekend

Straatje in Utrecht

bruikleen (definitieve status in afwachting afhandeling nalatenschap); inv.nr. 35716

onbekend

Catharijnepoort met molen op bastion van

Vredenburg

bruikleen (definitieve status in afwachting afhandeling nalatenschap); inv.nr. 35727

onbekend

Vredenburg met zicht op Dom

bruikleen (definitieve status in afwachting afhandeling nalatenschap); inv.nr. 35728

Hendrik van Oort

Oudegracht met toren regulierenklooster

bruikleen (definitieve status in afwachting afhandeling nalatenschap); inv.nr. 35715

Bruno van Straaten I

Bastion Morgenster (?)

bruikleen (definitieve status in afwachting afhandeling nalatenschap); inv.nr. 35720

Cornelis Vreedenburgh

Oudaen aan de Oudegracht

bruikleen (definitieve status in afwachting afhandeling nalatenschap); inv.nr. 35717

Augustus Wynantz

Zicht op Utrecht

bruikleen (definitieve status in afwachting afhandeling nalatenschap); inv.nr. 35725

Augustus Wynantz

Wittevrouwenpoort

bruikleen (definitieve status in afwachting afhandeling nalatenschap); inv.nr. 35726

Augustus Wynantz

Sint Barbara en Laurentiusgasthuis

bruikleen (definitieve status in afwachting afhandeling nalatenschap); inv.nr. 35721

Augustus Wynantz

Winkel van Sinkel

bruikleen (definitieve status in afwachting afhandeling nalatenschap); inv.nr. 35722

ONDERZOEK EN PUBLICATIES

René de Kam, conservator

stadsgeschiedenis:

Renger de Bruin, René de Kam, Kaj van Vliet, Utrecht. *Tale of a City*, Utrecht 2022

René de Kam, 'Utrechts verleden in 3D', in: *Tijdschrift Oud-Utrecht* juni 2022, p. 30-33

Kees Rampart, Eelco van den Boogaard en René de Kam, 'Werk aan de werf. Monumentenzorg in het wervengebied' in: *Tijdschrift Oud-Utrecht* juni 2022, p. 53-57.

Chris van Deventer (†) en René de Kam, *Sint-Maarten in Utrecht. Sporen van een beschermheilige*, Utrecht 2022

René de Kam, 'Restauratie 1900-1932; deel V Een nieuw team, een nieuwe visie (1920-1924)' in: *Luid & Duidelijk*, Verenigingsorgaan van Utrechts Klokkenluidergilde, december 2022

Laurie Cluitmans, conservator hedendaagse kunst:

Bijdrage aan questionnaire Alleingang, De Witte Raaf, Editie 216, maart-april 2022: <https://www.dewitteraaf.be/artikel/questionnaire-laurie-cluitmans/>

'Het parallelle universum van Filip Vervaet', *MisterMotley*, 8 februari 2022: <https://www.mistermotley.nl/het-parallelle-universum-van-filip-vervaet/>

'Tabita Rezaire: An agent of healing', essay voor Zabłudowicz collection i.h.k.v. Among the Machines, 24 maart - 17 juli 2022

'A Sisterly Witch Dance in the Walled Garden', *Pleasant Place*, issue 1, fall 2022

Ninke Bloemberg, conservator mode:

Blog Studio PMS voor Europeana Fashion, Modemuze en het Centraal Museum: <https://fashionheritage.eu/from-pattern-to-polygon-at-centraal-museum-utrecht/>

Blog en interview Yasmina Ajbilou voor het Centraal Museum

New Narrative Tour bij Maison Amsterdam, 15 maart 2022

Natalie Dubois, conservator toegepaste kunst en Rietveld Schröderhuis:

Herenhuis magazine, 'Iconische huizen in Nederland. Het Rietveld Schröderhuis, een radicaal Meesterwerk', september 2022

Bart Rutten, artistiek directeur en conservator hedendaagse kunst:

Open brief heropening musea, 14 januari 2022

Bijlage 'Double Act' in De Groene Amsterdammer, 6 oktober 2022

De gezonde stad

NEVENACTIVITEITEN DIRECTIE, MT EN CONSERVATOREN

DIRECTIE

Bart Rutten, artistiek directeur

- Lid van de Raad van Toezicht van het Stedelijk Museum Alkmaar
- Lid van de Raad van Toezicht van de Stichting NDSM
- Adviseur van de Vereniging Rembrandt
- Adviseur van HEM
- Adviseur van The School of Life
- Reporter AVROTROS 'Nu te zien'
- Lid van de redactieraad Museumtijdschrift
- Lid van de commissie KF Hein Stipendium

Marco Grob, zakelijk directeur

- Bestuurslid van de Stichting Sonsbeek & State of Fashion
- Penningmeester van de Stichting Museumregister
- Voorzitter van de SUM (Samenwerkende Utrechtse Musea)
- Voorzitter van het Koepeloverleg Utrechtse cultuurinstellingen
- Voorzitter van het Zakelijk Museumconvent
- Lid van het bestuur van Centrum Management Utrecht
- Lid van de CAO commissie - Museumvereniging
- Mentor zakelijk leiders in het kader van mentoringtraject Cultuur & Ondernemen

MANAGEMENT TEAM (MT)

Jacqueline Rutten, Hoofd Publiek & Informatie

- Lid van de jury van de langlopende sponsorships voor Sponsorreports

Marije Verduijn, Hoofd Collectiebeheer

- Bestuurslid van de sectie Collecties van de Nederlandse Museumvereniging
- Lid van de Stuurgroep SBMK (Stichting Behoud Moderne Kunst)

Anna Kesler, Hoofd Development & Filantropie

- Eigenaar van Anna K. consultancy
- Penningmeester van de Steunstichting Nederlands Kamerkoor
- Columnist Sponsorreport

July Ligtenberg, Hoofd Bedrijfsvoering

- Bestuurslid van de Stichting Hemelsbreed
- Lid van de commissie Cultuur verbindt Roosendaal

Merel Vens, Hoofd Commerciële Zaken

Aletta van Wieren, Directieondersteuning

CONSERVATOREN

Liesbeth M. Helmus, senior conservator oude kunst (ook lid van het MT)

- Extern adviseur van het Mondriaan Fonds

René de Kam, conservator stadsgeschiedenis

- Lid van de redactie van het Jaarboek Oud-Utrecht
- Medewerker Erfgoed van de gemeente Utrecht

Laurie Cluitmans, conservator hedendaagse kunst

- Lid van de Adviescommissie Beeldende Kunst gemeente Utrecht
- Lid van de Raad van Toezicht van Marres
- Lid van de Invitatiecommissie Amsterdam Art Weekend
- Lid van de adviesraad Museum Middelheim Antwerpen
- Mentor van startende kunstenaars in het kader van mentoringtraject Mondriaan Fonds
- Jurylid Koninklijke Prijs voor Vrije Schilderkunst
- Kunstcriticus voor o.a. De Witte Raaf en Metropolis M

Ninke Bloemberg, conservator mode

- Penningmeester/bestuurslid van ICOM costume
- Lid van de Raad van Toezicht van New Order of Fashion
- Lid van de Raad van Advies van Stichting M-ODE
- Bestuurslid van Dresscode/DC030
- Lid van de Raad van Advies van VU-MKDA
- Lid van de stuurgroep Modemuze
- Gastcurator Mode voor het Amsterdam Museum/ De Nieuwe Kerk
- Gastdocent UvA/Fashion Minor
- Gastdocent Erasmus Universiteit

Natalie Dubois, conservator toegepaste kunst

Yolanda van den Berg, conservator Dick Bruna en nijntje museum

Marja Bosma, conservator moderne kunst

Het Poppenhuis van Petronella de la Court

RAAD VAN TOEZICHT

Henriëtte Post, voorzitter tot 28 oktober 2024

- Lid van de Raad van Toezicht van NEMO Science Museum
- Lid van de Raad van Toezicht van Theater Artemis
- Lid van de Raad van Toezicht van Schouwburg Amstelveen

Bart Leferink, lid tot 22 januari 2024

- Plaatsvervangend hoofdredacteur NOS Nieuws
- Bestuurslid journalistieke prijs De Tegel

Imara Limon, lid tot 23 juni 2024

- Conservator Amsterdam Museum
- Creatief directeur van Stichting Amsterdam 750

Jane Chin-A-Fo, lid tot 28 september 2025

- Directeur Financiën en Informatiemanagement Dudok Wonen
- Lid van de Raad van Commissarissen van Valstar Simonis

Jan Willem Steunenberg, lid tot 28 september 2025

- Eigenaar en commercieel directeur Essensor Sensory Research
- Bestuurslid Utrecht Development Board

Maarten Prak, lid tot 1 januari 2026

- Voorzitter corona-klankbordgroep Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW)
- Co-voorzitter klimaat-klankbordgroep Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW)
- Board member ALLEA (All European Academies)

Bart van Meegen, lid tot 15 maart 2026

- President van de rechtbank Overijssel
- Raadsheer-plaatsvervanger bij het gerechtshof Den Haag
- Voorzitter van de Stichting Vrienden van de Domkerk
- Vertrouwenspersoon bij Museum Catharijneconvent
- Lid van de Raad van Toezicht van Wereldmuseum Rotterdam
- Lid van de Raad van Toezicht van het Nationaal Museum Voor Wereldculturen

Een algemeen profiel van de leden van de Raad van Toezicht en hun verantwoordelijkheden zijn te vinden in het financiële jaarverslag.

Raad van Toezicht

PERSONEEL

VACATURES

In totaal zijn in 2022 19 vacatures ontstaan. Als gevolg van verloop door ontslag op eigen verzoek door medewerkers zijn er in 2022 zes vacatures ontstaan, waarvan er eind 2022 ook zes zijn vervuld. Na het verstrijken van de maximale contractduur en het vertrek van deze medewerkers zijn er wederom voor twee juniorfuncties vacatures opengesteld en vervuld. Er zijn twee nieuwe functies ontstaan waarvoor vacatures zijn gepubliceerd, en een nieuwe medewerker is aangenomen.

Als gevolg van de herstructurering bij de afdeling Commerciële Zaken zijn er twee vacatures voor nieuwe functies opengesteld die door drie nieuwe medewerkers zijn vervuld. Om de capaciteit bij Commerciële Zaken ten behoeve van evenementen en rondleidingen te verhogen, is er een vacature ontstaan die inmiddels is bezet. Ter aanvulling van de pool aan oproepkrachten voor horecafuncties zijn na openstelling van de vacature zeven nieuwe medewerkers aangenomen. Tevens was er behoefte om de pool van oproepkrachten voor de functie van publieksmedewerker aan te vullen, waarvoor een vacature werd gepubliceerd. Er zijn vier nieuwe oproepkrachten als publieksmedewerker aangenomen en een oproepkracht bij een andere afdeling is tevens oproepkracht als publieksmedewerker geworden.

Er zijn vijf vacatures ontstaan als gevolg van vervroegd pensioen en op grond van de AOW-leeftijd.

ARBEIDSOVEREENKOMSTEN

Het gemiddeld aantal in 2022 in dienst zijnde medewerkers met een arbeidsovereenkomst met het Centraal Museum is ten opzichte van 2021 gestegen van 135 naar 155 medewerkers. Eind 2022 zijn er 72 medewerkers in dienst met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd.

Medewerkers tijdens de VriendenLoterij Museumprijs-campagne

VRIJWILLIGERS

Het aantal reguliere vrijwilligers is in 2022 gestegen, van ruim 100 naar 120 personen. Hierbij speelt de uitbreiding van de pool vrijwilligers bij het Rietveld Schröderhuis een rol. De meeste vrijwilligers werken nog steeds in de entree van het Centraal Museum en op de tijdelijke locatie van het nijntje museum.

INHUUR

In 2022 waren er geen medewerkers meer werkzaam die via Driessen zijn ingehuurd. Er werkte een uitzendkracht die in de loop van het jaar een arbeidsovereenkomst met het museum ontving.

ZZP

In 2022 werkten bij verschillende afdelingen van het Centraal Museum 43 zzp'ers. Een grote groep daarvan werkt bij de Technische Dienst, maar er werken ook veel zzp'ers bij het

museum als rondleider. Voor de functie van rondleider zijn in verband met het beleid om rondleiders uitsluitend via een zzp-overeenkomst te laten werken, acht nieuwe zzp'ers aangenomen in 2022.

STAGES

Het aantal stagiairs dat in de loop van 2022 werkzaam is geweest, is 25. Dit is bijna gelijk ten opzichte van het jaar 2021.

ZIEKTEVERZUIM

Eind 2022 is het ziekteverzuim gestegen ten opzichte van 2021 met een percentage van 4,66%, exclusief zwangerschapsverlof. In 2021 was dit percentage 3,68 %. De hoofdreden is dat er meer langdurig ziek gemelde medewerkers zijn. Nog steeds vinden er periodiek ziekteverzuimgesprekken plaats met medewerkers die vaker dan driemaal per jaar ziek zijn.

THUJSWERKBELEID

Na een periode van verplicht thuiswerken in 2020 en 2021 door corona, is er het afgelopen jaar een thuiswerkbeleid geïmplementeerd. Veel medewerkers bleken een combinatie van thuis en op kantoor werken als prettig te ervaren. Dit gebeurt op vrijwillige basis.

MEDEWERKERSTEVREDENHEIDSONDERZOEK

In 2022 vond er opnieuw een medewerkerstevredenheids-onderzoek plaats, dit keer met een extra focus op duurzame inzetbaarheid. Bijna de helft van alle medewerkers (inclusief vrijwilligers, zzp'ers en stagiairs) deed mee aan het onderzoek. Uit de resultaten blijkt onder andere dat de meeste werknemers de werkdruk in balans vinden (77%) en zich goed geïnformeerd voelen over de ontwikkelingen in de organisatie (85%). Vrijwel alle werknemers (maar liefst 98%) voelen zich verantwoordelijk voor hun werk. Er zijn ook aandachtspunten voor het nieuwe jaar: met het hybride werken als gevolg van corona zullen bestaande kantoorruimtes en andere voorzieningen onder de loep worden genomen, en we zullen blijven inzetten op een duurzame werkomgeving.

INVESTEREN IN VERBINDING, WENDBAARHEID EN WEERBAARHEID

Vanaf eind 2021 zijn er met het managementteam en alle andere afdelingen sessies georganiseerd met als doel de onderlinge samenwerking te versterken, zowel binnen als tussen afdelingen. Daarin werd aandacht besteed aan hoe medewerkers regie kunnen houden over hun werkzaamheden, en hoe ze zelf en in overleg met het management kunnen zorgen voor een goede balans in ambities en mogelijkheden. We streven naar een cultuur waarbij het de norm is om je openlijk uit te kunnen spreken over mogelijkheden en onmogelijkheden. Ook een gezonde verdeling tussen werk en privétijd is hierbij een belangrijk aandachtspunt, zeker nu we steeds meer hybride werken.

AANSCHERPING BELEID ONGEWENSTE OMGANGSVORMEN

Mede naar aanleiding van de misstanden bij The Voice of Holland is het beleid op het gebied van ongewenste omgangsvormen opnieuw onder de loep genomen. Dit leidde er andere toe dat we naast interne vertrouwenspersonen ook een contract met een externe vertrouwenspersoon zijn aangegaan. Daarnaast is er aandacht besteed aan de toegankelijkheid van de informatie voor de wijze van melding op het moment dat medewerkers te maken krijgen met ongewenst gedrag.

BEDRIJFSVOERING

In de loop van 2021 is het platform SharePoint intern geïmplementeerd. Het afgelopen jaar stond vanwege personele wisselingen binnen de afdeling Bedrijfsvoering en de coronaperiode vooral in het teken van processen aanscherpen en verbeteren. Dit geldt niet alleen voor Personeelszaken, maar ook voor de Financiële Administratie en Automatisering & Informatiemanagement. Veel van de gewenste verbeteringen waarbij nieuwe systemen nodig zijn worden in 2023 verder geïmplementeerd.

Margo van Berkum, OGENBLIKSEM #11

VOORUITBLIK 2023

Vooruitkijkend naar 2023 vormen de nieuwe collectieopstelling, de nieuwe merkcampagne en heropening van het nijntje museum de grootste projecten van het museum, waarbij diverse onderdelen van het museum actief met elkaar worden verbonden en de lessen uit het verleden in de praktijk gebracht. Het Centraal Museum verheugt zich daarom enorm om deze vernieuwde presentatie te tonen aan het publiek. Hetzelfde geldt voor andere hoogtepunten zoals de tentoonstelling *De Bentvueghels*, dat het bijzondere verhaal vertelt van een groep kunstenaars uit de Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden, die zich omstreeks 1620 in Rome verenigden in de kunstenaarsgroep De Bentvueghels. Maar ook de *Zomertentoonstelling* en *Stoel neemt stelling* - waarbij co-curator Joost van Bleiswijk onverwachte verhalen vertelt over de stoel, zijn maker en zijn gebruiker - vormen belangrijke accenten in het jaarprogramma 2023.

DE BENTVUEGHELS

Van februari 2023 tot juni 2023 opent de tentoonstelling *De Bentvueghels*. Een berucht kunstgenootschap in Rome vertelt het bijzondere verhaal van een groep kunstenaars uit de Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden, die zich omstreeks 1620 in Rome verenigden in de kunstenaarsgroep De Bentvueghels. De opvallende naam van deze groep ontleent zich aan hoe de leden zichzelf zagen; namelijk als een groep kleurrijke vogels. Met hun rit en gebruiken parodieerden zij de twee officiële 'heilige huisjes' van Italië: de Rooms-Katholieke Kerk en de Accademia di San Luca. Er werd gefeest en gedronken door de landgenoten, maar de bindende factor was het schildersvak.

ZOMERTENTOONSTELLING

In juni 2023 introduceert het Centraal Museum de zomertentoonstelling. Deze eerste editie vertrekt vanuit het thema 'reizen en landschap'. Ideeën van de reis voor inspiratie, het arcadische en het geïdealiseerde landschap worden

Pieter van Laer, *Zelfportret met hekserij-attributen*,
The Leiden Collection, New York

onderzocht in deze tentoonstelling. Twee videowerken van Adrian Paci en Arthur Jaffa vormen daarbij de leidraad. De tentoonstelling opent met het landschap dat in de video-installatie van Adrian Paci centraal staat. Personen wandelen door een verlaten berglandschap in Albanië. Paci wil met deze beelden associaties van ontheemding en gedwongen vertrek oproepen bij de toeschouwer. De tentoonstelling sluit af met een recent en atypisch videowerk van Arthur Jaffa. Middels digitale animatie toont hij een close up van een zee. De golven vormen een stromende, deinende massa. Vanuit deze twee werken wordt gekeken naar de mogelijkheid en hedendaagse betekenis van het landschap en de reis door dat landschap. Vanuit de thema's van de tentoonstelling wordt naar hedendaagse werken (beeldende kunst, mode, vormgeving) gekeken.

STOEL NEEMT STELLING

Van september 2023 tot januari 2024 duikt het Centraal Museum in de wereld van de dwarse stoel. *Stoel neemt stelling* is een ode aan de stoel. Aan de stoel als experiment, de onverwachte stoel, de activistische stoel en de stoel in de kunst. Ontwerpers, kunstenaars en gebruikers komen aan het woord over de vele vormen en betekenissen van dit alomtegenwoordige zitobject. Het Centraal Museum toont meer dan 100 verrassende stoelen die op het gebied van materiaal, techniek, of juist sociaal-maatschappelijk vooruitstrevend zijn. Kortom: stoelen die stelling nemen!

CREDITS

Van werken van beeldende kunstenaars aangesloten bij een CISAC-organisatie is het auteursrecht geregeld met Pictoright te Amsterdam. © c/o Pictoright Amsterdam 2022

Cover credits

Richard Mosse, Madonna and Child, 2012 en
Hendrick ter Brugghen, Slapende Mars, c. 1625-26.
House TMM in opdracht van Centraal Museum Utrecht, 2022.

Fotografen

- Adriaan van Dam, p. 10, 13, 21, 28, 38
- Charlott Markus, p. 27
- Django van Ardenne, p. 13
- Gert Jan van Rooij, p. 9, 15, 16, 29, 30, 40
- Gracia Nolten, p. 17, 26
- Jelle Draper p. 2, 6, 7, 11, 19, 20, 25, 35
- Lize Kraan, p. 19, 23
- Kaka Lee, p. 20
- Kevin Kwee, p. 18, 24, 37
- Natascha Libbert, p. 13
- Robert Oosterbroek, p. 4, 8, 12, 14, 31, 34, 41
- Wessel Spoelder, p. 3, 5, 22, 36

Redactie

- Abraham Meeuwsen
- Anouk Evertse
- Jacqueline Rutten

Marijke van Warmerdam, Millepiedi

CENTRAAL MUSEUM UTRECHT

Maarten Baas, Clay chair

Centraal Museum Utrecht
Agnietenstraat 1, 3512 XA Utrecht
info@centraalmuseum.nl